

Kannanotto: Espoon kaupungin suomenkielisen opetuksen tilankäyttösuunnitelmaan 2018-2027

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle
Puheenjohtaja Sanna Lauslahti
Varapuheenjohtaja Inka Hopsu
Lautakunnan jäsenet

LASTEN LÄHIKOULUJEN LAKKAUTTAMINEN JA KOULUMATKOJEN PIDENTYMINEN EI OLE LASTEN ETU

Lähikoulu

Espoon koulujen tilankäyttösuunnitelma 2018-2027 esittää lähikoulujen yhdistymistä, jotta koulukoko kasvaa ja siten saavutettaisiin suuremman yksikön edut kuten taloudellisuus, joustavat ryhmäjärjestelyt ja monipuoliset pedagogiset ratkaisut.

Pienen lapsen etu on kuitenkin pieni lähikoulu, jossa kaikki tuntevat toisensa ja olo on turvallinen. Tutkimusten vaaka kallistuu pienen lähikoulun paremmuuden puolelle, erityisesti kun on kyse alakoululaisista. Tämä selviää katsauksesta, jossa Toronton yliopiston Kenneth Leithwood ja Doris Jantzi tarkastelevat lähes 60:tä koulun koon vaikutuksia käsittelevää tutkimusta. Yksimielisin näyttö osoittaa, että juuri nuorimmat koululaiset hyötyvät eniten pienistä opinahjoista. Pieni koulu parantaa heidän arvosanojaan riippumatta siitä, millainen kotitilasto heillä on. Pienessä koulussa eritasoiset oppijat voidaan huomioida paremmin.

Psykologian professori Liisa Keltikangas-Järvinen ehdottaa koulukooksi 200-500 oppilaan koulua. Lähikoulu on pedagogisesti joustava, yksilöllistä oppimista tukeva ja turvallinen ratkaisu. Suuremmat yksiköt eivät ole paras vaihtoehto alakoululaisille. KoKoEspoo ry kannattaa alakoulun maksimikooksi 300 oppilasta.

Lähikouluratkaisu on myös yhdenvertaisuutta. Kuinka perusteltua on lopettaa lähikoulu? Onko yhdenvertaisuuden periaatetta noudatettu, jos lopetetun lähikoulun pienet alakoululaiset eivät pääse omaan uuteen kouluun ilman kuljetusta. Uuden tilasuunnitelman Espoossa tulee taata *”kaikille oppilaille perheineen yhdenvertaiset oikeudet ja velvollisuudet ja kaikki lapset saavat kasvaa ja opiskella psyykkisesti ja fyysisesti turvallisessa ympäristössä.”* Lähikoulua ei saa siirtää pois lapsien lähiympäristöstä. Uusien koulujen sijoittelussa sekä lopetettavien koulujen korvaavissa kouluissa tulee ottaa huomioon, että ne rakennetaan/sijoittuvat asuinympäristöön niin, että koulumatkat eivät pitene.

Koulumatka

Monien julkisten palvelujen, kuten koulujen ja päiväkotien sijainnilla on suuri merkitys päivittäisiin kulkutapavalintoihin. Koulumatka on hyötyliikuntaa, kun sen voi kävellä tai pyöräillä. Koulukokojen kasvattamiseen liittyen Espoon kaupunki suunnitelmassaan myöntää, että koulumatkat pitenevät. Tästä on seurauksena koulukuljetusten lisääntyminen, joka nostaa kustannuksia esim. kuljetuskaluston, kuljettajien, kuljetusreittien suunnittelun, kilpailutusten ja koulun pihojen ajoreittien entistä turvallisemmaksi tekemisen osalta.

Suunnitelman seurauksena myös kulkureitti kouluun muuttuu. Espoon tulee varmistaa, että yhä pienempien lasten koulureitit ovat turvallisia ja että vaaralliset koulumatkat tai niiden osuudet vähentyvät.

Koulumatkat tulisi voida enenevässä määrin kävellä tai pyöräillä. Kävelyn ja pyöräilyn valtakunnallinen strategia 2020:n tavoitteena on nostaa kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuutta 20%. Yhdyskunnat suunnitellaan ja rakennetaan siten, että arjen lähipalvelut ovat kohtuullisesti saavutettavissa kävellessä. Myös kouluun tai joukkoliikennepysäkeille voi kulkea jalan tai pyöräillen.

Lapset ja nuoret kulkevat nykyisin noin puolet matkoistaan jalan tai pyörällä. On arvokas asia, että Suomessa suurin osa lapsista voi itse kävellä tai pyöräillä kouluun ja harrasteisiin sekä liikkua omatoimisesti lähiympäristössään. Kehityksen suunta on kuitenkin huolestuttava. Lasten kuljettaminen kouluun ja harrasteisiin lisääntyy, kasvava osa nuorisosta kulkee polkupyörän sijasta mopolla ja yhä useampi lapsi ja nuori liikkuu terveyden kannalta liian vähän. Jotta enemmistö lasten ja nuorten matkoista tehtäisiin jatkossakin jalan tai pyörällä, tarvitaan yhteistyötä ja asennemuokkausta myös koulutoimessa.

Kestävä kehitys Espoossa 2017 -julkaisun mukaan Espoon ilmanlaatu on parantunut sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä polkupyöräilyn ja kävelyn lisääntymisen myötä. Kymmenessä vuodessa asukasmäärä on kasvanut 15%, mutta henkilöautoliikenteen määrä laskentakohteissa vain 3 %. Polkupyöräily aluekeskusten välillä on kasvanut 96%! Kun aikuisia näin kannustetaan välttämään autoilua mm. tarjoamalla kaupunkipyöräpalvelua, lapsien koulumatkaa pitäisi jo lähtökohtaisesti ajatella kävely- tai pyörämatkana.

Koulumatkojen ei tule pidentyä Espoossa niin, ettei se suju kävellessä tai pyöräillen.

Yhteistyöterveisin

KoKoEspoo ry:n hallitus

KoKoEspoo ry on kodin ja koulun yhteistyöfoorumi Espoossa. Yhdistys toimii vanhempainyhdistysten ja vanhempien vaikuttamis- ja tietokanavana. Sen tavoitteena ovat hyvinvoivat perheet ja vahva vanhemmuus sekä lapsen ja nuoren oman äänen kuuluminen ja osallisuus.

Jakelu: Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta